Írta: Magyar Judit
2013. november 23. szombat, 08:16 -

Még mindig Devecser. Még mindig vörösiszap. És egy vágyakkal, életörömmel teli kislány. Man kát, a 6. osztályos cigány kislányt jó másfél évvel a katasztrófa után ismertem meg. A tanév végén, forró nyári napokon devecseri iskolások kis csapata gyűlt össze, hogy rajzban idézze fel emlékeit a város megsemmisült részeiről, ill. az átélt élményiről.

Mint sok mindenki mást az országban, Szoboszlay Péter animációs filmrendezőt is megrázta a sok szörnyűség, amit az itt lakóknak el kellett szenvedniük. A maga eszközeivel, egy rövidfilmmel szerette volna bemutatni a tragédiát és annak lenyomatát a gyermeki lelkekben. Arra azonban nagyon vigyázott, hogy az emlékek felidézése ne jelentsen túl nagy megrázkódtatást az érintett gyerekeknek, s ezért kérte pszichológusok közreműködését. Így kerültem én is képbe, s ha nem is a filmbe, de a készítők, s így az alkotó gyerekek közé.

Tudtuk, hogy rengeteget beszéltek már a katasztrófáról, de arra is számíthattunk, hogy ennek ellenére lehetnek ki nem beszélt fájdalmak, hogy feltépődhetnek sebek.

A jobb felidézés kedvéért bejártuk azt a területet, ahol korábban utcák voltak, ahol házak sorakoztak udvarral, kerttel, állatokkal. Mindenki megmutathatta, hol lakott azelőtt, s elmondhatta, mi történt velük. Csak ezek után kezdtek rajzolni, amiből animációt is készíthettek.

Manka kezdetben csak csendesen mosolygott, bárki azt hihette volna, neki aztán semmi köze a borzalmakhoz. Királylányokat rajzolt, s továbbra is csak mosolygott. Szelíd unszolásra azonban mesélni kezdett. Az állomástól nem messze laktak a nagyszüleivel együtt, rendezett körülmények között. Megélhetésüket is segítette, hogy lovakat tartottak. Szegény állatok ugyancsak sérültek az iszaptól. De nem csak az állatok!

A katasztrófa idején Manka nagymamájával együtt volt otthon. A város ezen része alacsonyabban feküdt, hamar elérte a vörösiszap áradata, ami hirtelen emelkedve zúdult végig a kerteken, magával sodorva mindent, ami az útjába került. A kislány és a nagymama a lovakat szerette volna menteni, de őket is elsodorta az ár. „Szerencséjükre” a kertjükben virított egy terebélyes rózsabokor, abban tudtak megkapaszkodni. Alulról marta őket a csípős, lúgos folyam, kezüket szúrta a rózsa tüskéje. Ki tudja, mennyi ideig vártak a felmentő seregre? Mindenesetre ahhoz elég sokáig, hogy súlyos égési sérüléseket szenvedjenek, ami után kórházba kerültek. Mankán bőrátültetést is végre kellett hajtani, hosszú ideig lábadozott.

Már az is elképesztő, hogy tudott ez a kislány ennyi szenvedés után mosolyogni. Hát még varázsolni. Merthogy igazi varázslatot hajtott végre, mikor az animációhoz készült rajzain a rózsa átváltozott a szeretet, szerelem szimbólumává. Népe kultúráját, életigenlését magában hordva tudta megteremteni a csodát. A történet pedig: a lány áll és vár, majd távolabb feltűnik a fiú, kezében rózsával. Odamegy a lányhoz, átadja a rózsát. Az boldogan elfogadja és kissé kacéran kézcsókra nyújtja a kezét, végül egymásba karolnak. A rózsa már a lány kezében virít tovább.

Győzött az élet!

***

Utóirat:

A film elkészült „Gyerekek vörös tájban” címmel, a Duna tévén volt látható. Mankával közel egy év után, az ünnepélyes bemutatón találkoztam újra. Magányosnak látszott. Korábban játszott az iskolai fúvószenekarban, ahonnan azonban kimaradt. Karácsony közeledtével gondoljunk rá, s ha hiszünk, imádkozzunk érte, hogy a rózsa ereje továbbra is segítse.